

Мобілізація російської і польської „чорної сотні“.

Українське національне відродження, що, не вважаючи на всі перепони, обіймає чим раз ширші круги нашого народу, не дає спокійно заснути всяким нашим „приятелям“, особливо тим, з котрими тісніше зв'язана нас історична доля. Меньшиков за своєю непохитною вірою в непохитне „єдинство російського народу“ тремтить серця, щоб воно не розлетілось часом від вистрілу пограничного австрійського карабіну. Сусідоньки з вишого боку, при всім своїм легковаженню „українських хайдамакуф“, бачать вже на Україні свої „польські шати“—як каже „Чорні Єгомосці“ від „Дзенника Київського“— „розірваними“ (не вміємо, читачу, елегантної одежі шанувати!), а свою цивілізаційну місію на варварських кресах—хоч ледве 50 літ від панцани минає—геть зовсім забутою і цим „невдзечним“ народом неціненою.

Та на щастя переляканих сусідів і підсусідків наших народ наш з під їхньої „братерської“ кормиги і опіки вийшов завадто повівеченим, щоб міг зразу чужої одежі, в котру його вдягнуто, так швидко і так легко позбутися. Багато запаморочених, слабодухих, зневірених у власні сили, або просто темних землячків наших пишатиметься ще якийсь час московськими та лядськими костюмами, думаючи що їм в цьому маскарадї найбільше „до лица“, а головне почувавши, що воно в тих „шатах“ тепліше, ніж в небезпечній українській свитині. Опі землячки наші, всі опі москво і полякофіли, становлять власне ту силу, на котру всю надію в боротьбі з українським відродженням покладають залякані сусіди наші. Савенки і Дудикевичі, „Чорні Єгомосці“ і всякі „gente Rutheni natione Poloni“ (з роду українці, по національності поляки) в першій мірі покликані сьогодні рятувати Росію та Польщу в Україні.

А „рятунок“, кажемо, потрібний тим більше, що росте таки український рух, що ідея наша: людське життя для широких мас нашого народу і праця для тих мас у власній, а не маскарадній одежі—захоплює по волі чим раз ширші круги української інтелігенції з посеред зросійщених, а навіть і з посеред спольщених „малоросів“. Досі „рятувались“ при помочі сили: „тащить і не пущать“, з одного боку—Грайси, масові процеси зо свідками тільки проти обжалуваних і інші відомі галицькі вшехпольські націоналістичні оргії, з другого—все це випробовані і, здавалося, найкращі досі засоби. Але виявилось, що вони таки не вистачають. Бо подумайте лишень: Савенко навіть сам себе вряда-годи „українцем“ назива і ще навіть „в“ до свого прізвища не причепив,—а що буде, як якийсь його, може навіть недалекий, потомок справжнім українцем, свідомим сином свого народу стане? Або хоч би вять „Дзенник Київський“—в ньому, крім не знати звідкіля „виписаного“—кажучи словами одного з співробітників цього часопису—редактора, всі, а пан „Чорна Єгомосць“ паче їх, себе споконвічними мешканцями України, тубольцями, а не заволоками якимись вважають; що ж буде, коли їхні сини себе не тільки „споконвічними мешканцями“, а рідними синами України назовуть? Тут вже з частки і Грайси не допоможуть...

Показалось, що з ідеєю боротьби можна тільки ідейними засобами, а як що їх немає, то треба кинутись до звичайної брехви, щоб нею темну, несвідому масу залякати, а ненависну ідею очернити, болотом обкідати...

„Істинно-руські“ брехви про „істинно-руського“ Коханчика, „замученого українцями до спілки з поляками“, брехви про „пруські марки“, видумані польськими шпіонами до спілки з вшехпольськими патріотами, вже приїлися. Треба видумати щось нового, „соліднішого“. Перед в цьому ведуть, розуміється, більше „культурні“ вшехполяки. І ось пан Равіта-Гавронський починає видавати журнал „Русь“, спеціально призначений на те, щоб грязюкою обкідати сучасний український рух, щоб вшехпольською брехнею опоганювати нашу гірку і сумну, але дорогу для нас минувшину.

А як до цього підприємства ставляться наші місцеві недоляшки,

баламучені „виписаними“ редакторами спольщені земляки і по крові рідні брати наші, зняють вже читачі в статті д. Миколи Вороного в № 18 „Ради“. Проте не думаем, щоб так багато вже придбав пан Гавронський прихильників „на Русі“; на те, щоб вбити ідею Антоновича, Рильського, Свінцицького (Паала Свого)—а в другого боку, щоб знищити ті слабкі поки що паростки поступової, прихильної українцям, польської течії—ручення у панів вшехпольчків короткі!

Натомість пильних учнів придбав вшехпольський „учевий“ не на „Малій“, а на „Великій“ Русі. Його теорію про „туранське“ походження „кочевої української орди“, що тільки „дякуючи Росії та Польщі“ не загрожує поки що Європі*), перейняв живцем лихозвістний Меньшиков і виводячи сучасних українців від „печенігів та половців“, лякає оцим „страховищем“ добродушну „расейську“ і „маларасейську“ публіку!

А коли російська чорна сотня перейняла і використала цей архитвір вшехпольської патріотичної думки, то було б знов непростимим гріхом з боку вшехпольчків своїх істинно-руських колег в їхньому поході проти українства не піддержати. Тож послухаймо, що пише з приводу відомої Меньшиковської статті орган б. „презеса“ Кола Польського в Думі п. Дмовського, орган більшості сучасного польського суспільства—„Gazeta Warszawska“.

„Нотовання таких явищ (мова йде про винайдену Меньши. „австрійську інтригу!“)—читаем ми в передовій статті № 39—може врешті довести російську пресу (!) до висновку, що моральна опіка, яку вона дає українцям в їх боротьбі проти поляків (бачите, в що перемінялись „пруські марки“) являється з становища російської державної політики безглуздою мірою (grubym i psem m politycznym). Хвилина думання і крихітка доброї волі—молиться до Меньшикова польська газета—дасть змову цій пресі зрозуміти також, що всякі пляни Австрії, звязані з зміцненням становища українців в державі, не можуть викликати спочуття з польського боку, бо зміцнення українців можливе тільки на кошт поляків“...

„Погляд на українців, як на витвір польської інтриги, вистарчає вже нині тільки п.п. Філевичеві і Вергуніві. Натомість не вдоволяє він навіть Меньшикова, котрий бачить у сепаратистичному українському рухові результат ослаблення суцільності (zrobnienia) в російським національним організмі та відродження давно підбитих і засимільованих племен печенігів і половців. Як що опі поляки знайдуть ширшу віру (kredyt) в російським суспільстві—тішаться вже наперед вшехпольчаків—як побачить воно, що український рух може небезпечніший (groźniejszy) для російської держави—сунуться і собі з доносом в під Скалоновського режаму „привіслянські инородці“—від „польської інтриги“, то тоді російські націоналісти менше будуть склонні справляти панахиди по Коханчиках і мститись на поляках за те, що вони борються з забілками (zakusami) українців, котрі хочуть здобути собі власть і політичну перевагу в Галичині“.

Просто і ясно! Спільна платформа, на котрій можуть помириться російські і польські чорносотенці вже знайдена—це спільна ненависть до українського національного відродження!

І ці земляки, котрі ще мали якісь ілюзії про спільність і братерство „двох руських народностей“, котрі вірили в „благородство“ верховодів „поневоленого“ польського народу—мусять це собі добре затишити; мусять, коли не хочуть нехтувати болючою, але реальною дійсністю.

Дійсність ця чим раз сильніше еднає сьогодні проти нас наших-же Савенків і „Чорних Єгомосців“, еднає проти відродження нашого народу всі його історичні пережитки, всю оцю гниль, котра загнилася в нашому національному організмі за часів нашого недавнього лихоліття. Наше завдання еднати всі живі, всі свіжі сили нашого великого народу. Бо будучина наша залежить тільки від нас самих. Годі вже на „справедливість“ сусідів покладатись!

В. Правобережець.

*) Дивись французьку брошуру Равіта-Гавр.: „Un danger pour l'Europe“ (Небезпека для Європи).